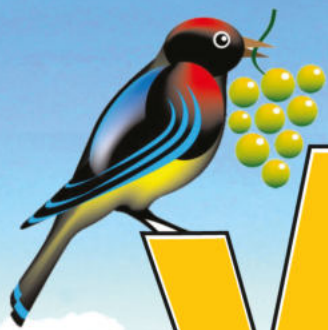

Vidiečan

Malokarpatské
osvetové stredisko
v Modre

JESEŇ 2021 ❖ ROČNÍK 27 ❖ ČÍSLO 3

Obsah čísla

- ❖ Predstavujeme primátora mesta Svätý Jur
- ❖ Spomíname
- ❖ AMFO 2021
- ❖ Hviezdoslavov Kubín
- ❖ Grinavanka 100 rokov
- ❖ CINEAMA 2021
- ❖ Konc jak žive
- ❖ MVC na cestách
- ❖ Valné zhromaždenie / Gaius Plinius Secundus: O víne
- ❖ Cyrilometodské dni
- ❖ Výtvarné Spektrum
- ❖ Závodské Bezchleba hody
- ❖ FOR Bratislava
- ❖ Potulky po Malých Karpatoch
- ❖ Podujatia

Príloha

- ❖ Salón výtvarníkov - 25 rokov

Predstavujeme **Ing. Šimon Gabura**

Primátor mesta Svätý Jur

Svätý Jur je starobylé vinohradnícke a vinárske mesto s typickými terasovitými vinohradmi situované na juhozápadnom Slovensku v Bratislavskom kraji. Jeho nadmorská výška je 180m, rozloha mesta je 39,87 km², rozloha viníc predstavuje 3125. K 31. 12. 2020 bolo na trvalý pobyt evidovaných v meste 5 747 obyvateľov. Primátorom mesta je od roku 2014.

Pán primátor, trochu netradične chceme predstaviť najdôležitejšiu osobu v samospráve a to v našom pokračovaní v rozhovoroch s najdôležitejšími osobnosťami samosprávy.

1. *Detskí hrdinovia:* Káčerovci Lui, Dui a Hui – Duck Tales.
2. *Moje auto, môj hrad:* Škoda, môj dom.
3. *Bez čoho ráno neodídem z domu:* Bez úsmevu.
4. *Horoskopy, znamenie v akom si sa narodil:* Vodnár.
5. *Najlepšia vec, ktorú si v živote urobil:* Že som sa oženil.
6. *Ktoré mesiace v roku sú pre Teba najpríjemnejšie:* Júl, august.
7. *Ktoré zase naopak nemáš rád:* Apríl, november.

Pán starosta, pamätáš si na hru meno, mesto, zviera a vec? Povedz nám, teraz nie podľa začiatočného písmena, ale podľa toho, čo Ťa napadne ako prvé pri týchto slovách.

Meno: Peter

Mesto: Svätý Jur

Zviera: pes

Vec: okuliare

Čo pre Teba znamená víno? Svätý Jur je v počte aktívne pôsobiacich vinohradníkov a vinárov na prvom mieste v evidencii členov Združenia Malokarpatská vínna cesta, k dnešnému dňu je ich 31.

Víno je príjemný doplnok pre chvíle strávené s najbližšími a priateľmi. Víno je zároveň, liek, vitamín a nápoj, ktorý často prezradí skryté tajomstvá.

Ak by si mal moc kúzelníka, čo by si si pre svoje mesto ako prvé vykúzlil?

Čistotu.

Myšlienka, krédo:

Nie je dôležité na čo sa pozeráš, ale čo vidíš.

Ak nájdeš v živote cestu bez prekážok, určite nevedie nikam.

Osobne Ťa poznám ako človeka, ktorý za obdobie svojho pôsobenia pridal mestu druhý názov - Sv. Jur – múzeum v prírode. Popri starostkách prvého muža v meste máš čas na svoje koníčky?

Futbal, opravovanie všetkého druhu, nie vždy však s úspešným koncom, elektronika, elektrotechnika.

K spokojnosti obyvateľov mesta, ku kvalite života patria školy a školské zariadenia, nedávno som čítala rozhovor s riaditeľom Vašej školy, vraj v hodnotení najlepšej základnej školy na Slovensku. Blahoželám a teším sa z úspechov. Aký je to pocit pre primátora?

Dobrý :)

Text: PhDr. Anna Píchová, foto: web

Richard Červienka R.I.P., starosta Bernolákova

Spomíname

Pán starosta,

ďakujeme za pekné chvíle.

Kolektív MOS

AMFO 2021

Krajská súťaž amatérskej fotografickej tvorby AMFO 2021 mala v tomto roku veľmi bohatú úrodu, spolu 62 autorov prihlásilo až 357 diel.

Zo všetkých kategórií odborná porota v zložení doc. Mgr. art. Jana Hojstričová, ArtD., Bedrich Schreiber a Peter Brenkus ocenila 45 diel, ktoré získali umiestnenie alebo čestné uznanie a tie postupujú do predvýberu celoštátneho kola súťaže. Porota tiež vybrala ďalších 72 diel na výstavu.

Vernisáž výstavy sa uskutočnila v piatok 6. augusta v priestoroch Zichyho paláca v Bratislave. Zúčastnili sa jej tak tvorcovia fotografických diel, ako aj priaznivci umeleckej fotografie.

Pred samotnou vernisážou a odovzdávaním ocenení sa uskutočnil aj odborný seminár, počas ktorého odborná porota postupne s autormi diskutovala s autormi o ich vystavených prácach.

Celoštátne kolo súťaže sa uskutoční 5. – 7. novembra 2021 v Slovenskej národnej knižnici v Martine.

Najlepšie ocenené diela sú nominované do výberu, z ktorého porota vytvorí kolekciu na českú národnú súťaž vo Svitavách a kolekciu na medzinárodnú súťaž amatérskej fotografie FIAP a festival neprofesionálneho umenia TVOR-BA 2022 v Bratislave.

Podujatie z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia.

Text: Roman Zatlukal, foto: Martina Dočolomanská

Hviezdoslavov Kubín

Okresné kolá

Súťaž recitátorov IV. a V. kategórie v prednese poézie a prózy pre všetky okresy Bratislavského kraja sa uskutočnila v priestoroch V – klubu v Bratislave v dňoch 15. a 16. 6. 2021.

Počas prvého dňa sa predstavili recitátori z okresov Bratislava I., Bratislava II., Bratislava III., Bratislava V., Pezinok a Senec.

Porotu tvorili skúsení odborníci, ktorí sa zhostili neľahkej úlohy. Pod vedením predsedníčky poroty Jaroslavy Čajkovej hodnotili jednotlivé výkony recitátorov Martina Koval Majerníková a Peter Weinciller. Súťaž mala veľmi príjemnú atmosféru, ktorú umocnili výkony súťažiacich.

Po neľahkom rozhodovaní sa odborná porota rozhodla nominovať recitátorov z jednotlivých okresov do krajského kola Štúrova Modra, ktoré sa uskutoční 29. 9. 2021 v KDLŠ v Modre. Z okresu Bratislava I. to bude Natália Sobihardová, z okresu Bratislava II. Vera Kerekesová, Veronika Glazová a David Ormandy, okres Bratislava III. bude zastupovať Veronika Petrušková, okres Bratislava V. Soňa Fratričová a Tereza Jakubíková, okres Pezinok Melánia Hájková a okres Senec Michaela Biskupičová a Filip Ragas.

Súťažný maratón pokračoval aj nasledujúci deň, kedy odborná porota zasadla v zložení: Jaroslava Čajková, Eliška Sadílková a Marek Mokoš. Predstavili sa recitátori z okresov Bratislava IV. a Malacký. Po neľahkom rozhodovaní sa odborná porota rozhodla, že do krajského kola postupujú z okresu Bratislava IV. Júlia Pabst, Nina Benkovičová a Ráchel Rimarčíková. Okres Malacký budú zastupovať v krajskom kole Samuel Vrlák, Stella Stupňanová, Kristína Reifová a Denis Farkaš.

Celková úroveň okresných kôl bola veľmi dobrá. Porota i všetci prítomní si po online stretnutiach mohli s radosťou vypočuť živý prednes. Porota sa v záverečnom ústnom hodnotení snažila každému zúčastnenému recitátorovi/recitátorke poradiť ako ďalej rozvíjať prácu s textovou predlohou a tiež konkrétne pomenovať nedostatky napríklad v dramaturgii, v technike reči, ale i upozorniť na výborné výkony.

Text: Jarmila Hnatová, foto: Roman Zatlukal

Hviezdoslavov Kubín

Okresné kolá

Súťaž recitátorov IV. a V. kategórie v prednese poézie a prózy pre všetky okresy Bratislavského kraja sa uskutočnila v priestoroch V – klubu v Bratislave v dňoch 15. a 16. 6. 2021.

Počas prvého dňa sa predstavili recitátori z okresov Bratislava I., Bratislava II., Bratislava III., Bratislava V., Pezinok a Senec.

Porotu tvorili skúsení odborníci, ktorí sa zhostili neľahkej úlohy. Pod vedením predsedníčky poroty Jaroslavy Čajkovej hodnotili jednotlivé výkony recitátorov Martina Koval Majerníková a Peter Weinciller. Súťaž mala veľmi príjemnú atmosféru, ktorú umocnili výkony súťažiacich.

Po neľahkom rozhodovaní sa odborná porota rozhodla nominovať recitátorov z jednotlivých okresov do krajského kola Štúrova Modra, ktoré sa uskutoční 29. 9. 2021 v KDLŠ v Modre. Z okresu Bratislava I. to bude Natália Sobihardová, z okresu Bratislava II. Vera Kerekesová, Veronika Glazová a David Ormandy, okres Bratislava III. bude zastupovať Veronika Petrušková, okres Bratislava V. Soňa Fratričová a Tereza Jakubíková, okres Pezinok Melánia Hájková a okres Senec Michaela Biskupičová a Filip Ragas.

Súťažný maratón pokračoval aj nasledujúci deň, kedy odborná porota zasadla v zložení: Jaroslava Čajková, Eliška Sadílková a Marek Mokoš. Predstavili sa recitátori z okresov Bratislava IV. a Malacky. Po neľahkom rozhodovaní sa odborná porota rozhodla, že do krajského kola postupujú z okresu Bratislava IV. Júlia Pabst, Nina Benkovičová a Ráchel Rimarčíková. Okres Malacky budú zastupovať v krajskom kole Samuel Vrlák, Stella Stupňanová, Kristína Reifová a Denis Farkaš.

Celková úroveň okresných kôl bola veľmi dobrá. Porota i všetci prítomní si po online stretnutiach mohli s radosťou vypočúť živý prednes. Porota sa v záverečnom ústnom hodnotení snažila každému zúčastnenému recitátorovi/recitátorke poradiť ako ďalej rozvíjať prácu s textovou predlohou a tiež konkrétne pomenovať nedostatky napríklad v dramaturgii, v technike reči, ale i upozorniť na výborné výkony.

Text: Jarmila Hnatová, foto: Roman Zatlukal

Grinavanka

100 rokov

Dychová hudba Grinavanka nepretržite funguje už 100 rokov.

Neoficiálne začala svoju činnosť približne v rokoch 1912 – 1913. Z dôvodu vypuknutia vojny, bola činnosť kapely pozastavená. Dychovku oficiálne založilo v septembri 1921 dvanásť nadšencov. Prvým kapelníkom je pán Ježík, postupne na tomto poste sa striedajú Štefan Bielík a Celestín Oškera. S malou prestávkou sa vracia Štefan Bielík, ktorý kapelu viedol rekordných 28 rokov. V roku

speváčky získali cenu za spevácky výkon. Kapela sa umiestnila na druhom mieste a stala sa **Vicemajstrom Slovenska**. Pravidelne účinkovala na Medzinárodnom súťažnom festivale malých dychových hudieb Dychovky v preši, kde v rokoch 2013 a 2017 získala Zlaté pásmo Cum laude, celkovo sa umiestnila na 2. mieste a získala ocenenie za ženský spevácky výkon, cenu SOZA a Cenu predsedu medzinárodnej poroty. Piesne v podaní Grinavanky môžeme počuť vo vysielaniach RTVS Rádia Regina

1972 prichádza kapelník Eduard Mlynek a prvý spevák Štefan Vilém. V roku 1976 nastal najväčší zlom v histórii dychovky a to príchodom kapelníka Karela Suchého z posádkovej hudby z Bratislavy. Dychovku spevom sprevádzali Barbora Krasňanská a Ľubomír Halenkovič.

Grinavanka úspešne koncertuje doma aj v zahraničí. V roku 1993 nastúpil na kapelnícke miesto Miloslav Šmahovský, ktorý v Grinavanke pôsobí najdlhšie (od roku 1950). Miroslava Hančíková (Keráková) a Alena Gažiová tvoria spevácky doprovod. Karol Urbanič starší, Drahomír Šmahovský sa do histórie zapísali tiež ako kapelníci. V rokoch 2000 – 2013 dychovka organizovala Grinavský májales. Od roku 2004 má dychovka nové speváčky - Nikoletu Šmahovskú, Martinu Tahotnú, Martinu Frankovú (Gašparovičová) a speváka Ľubomíra Tahotného.

Grinavanka bola viac krát ocenená primátorom mesta Pezinok za zásluhy a rozvoj mesta Pezinok. V roku 2011 nahrala svoje prvé CD s názvom **Na klebety nedaj**. V rokoch 2005 až 2012 vedie dychovú hudbu Grinavanka skúsený muzikant Ing. Vladimír Féder. Od roku 2012 je umeleckým vedúcim a kapelníkom Ing. Peter Feder.

V roku 2012 naštudovala nový komponovaný program „Vianoce s Grinavankou“. Grinavanka má za sebou úspešné vystúpenia v celoštátnych súťažiach Lednických Rovniach, kde v roku 2017 získala Zlaté pásmo Cum laude, cenu za najlepšiu dramaturgiu súťažného programu,

i v dychovkovej hitparáde Českej rozhlasovej stanice Ostrava, tiež na tv obrazovkách stanice Senzi TV. V roku 2016 pri príležitosti osláv 95. výročie, nahrala a vydala svoj druhý CD nosič s názvom **Grinavský chodník**. Od roku 2016 pravidelne organizuje **Grinavanka FEST**.

Pri príležitosti Dňa osvetových pracovníkov v októbri 2016 udelil Bratislavský samosprávny kraj a Malokarpatské osvetové stredisko získava ocenenie „Za rozvoj kultúrno-osvetovej činnosti a zachovávanie kultúrnych tradícií v Bratislavskom kraji“. V tomto roku si pripomína 100. výročie oficiálneho založenia a nepretržitej aktívnej činnosti, pripravuje vydanie svojho tretieho CD nosiča **Grinavanka hrá**.

Predsedom Občianskeho združenia Dychovej hudby je Ľubomír Tahotný, kapelníkom a umeleckým vedúcim je Ing. Peter Feder. V súčasnosti s Grinavankou spievajú Martina Kořínková (Tahotná), Anna Setnická, Ľubomír Tahotný a hosťujúci speváci Miroslava Keráková a Jozef Mihalkovič.

Na záver si spoločne poprajme, aby sa nám podarilo naplniť svoje plány a spoločne sa stretnúť pri oslavách 100. výročia Grinavanky.

Text: Janka Glasová, foto: archív Grinavanky

CINEAMA 2021

V priestoroch Kina Film Europe v Bratislave sa 28. júna uskutočnila súťažná projekcia filmov krajského kola celoštátnej postupovej súťažnej prehliadky amatérskej filmovej tvorby Cineama 2021.

Aktuálna pandemická situácia nám umožnila, že sa súťažnej projekcie zúčastnili samotní tvorcovia, ale aj verejnosť.

Do tohtoročnej súťaže sa zapojilo 41 súťažiacich v troch vekových skupinách a v žánrových kategóriách - animovaný, hraný film, reportáž, dokument, publicistika, experiment, videoklip a minútový film. O ceny a postup na celoštátne kolo v rámci súťažnej prehliadky súperilo 54 filmov.

Organizačne podujatie zastrešilo Malokarpatské osvetové stredisko v Modre pod odborným dohľadom vyhlasovateľa súťaže Národným osvetovým centrom v Bratislave.

Do podujatia už tradične prispeli svojimi filmovými prácami žiaci navštevujúci ZUŠ Ľ. Rajtera v Bratislave,

študenti Súkromnej strednej umeleckej školy animovanej tvorby v Bratislave, Školy umeleckého priemyslu v Bratislave, ale aj samostatní autori vo veku od 9 do 68 rokov.

Porota v zložení Mgr. art. Ivana Hucíková, Mgr. Ladislav Munk, a Mgr. Michal Vrbňák udelila 16 ocenení a 9 čestných uznaní. Po ukončení filmovej prehliadky sa konal rozborový seminár, počas ktorého porotcovia podrobne diskutovali s autormi prác o plusoch a mínusoch ich tvorby a spoločne hľadali cestu sa v nej zlepšiť.

Filmy, ktoré sa umiestnili na prvom a druhom mieste postúpili do predvýberu na celoštátnu súťaž, ktorá sa uskutoční v dňoch 3. - 5. 9. 2021 v Bardejove v Kine Žriedlo.

Bratislavské krajské kolo celoštátnej postupovej súťažnej prehliadky amatérskej filmovej tvorby Cineama 2021 z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia.

Text: Roman Zatluka, foto: Martina Dočolomanská

Konc jak živé

Na okraj prehliadky
Konc jak živé
z pohľadu porotcov...

Cieľom krajskej súťažnej prehliadky ľudových rozprávačov a ľudových spevákov záhoráckych piesní **Konc jak živé**, ktorá sa konala 19. júna 2021 v Kultúrnom dome v Zohore, je rozvíjať ľudovú tvorivosť i umelecký prednes účinkujúcich. V tomto ročníku sa v porovnaní s tým predchádzajúcim v Gajaroch v roku 2019 predstavilo len 8 súťažiacich.

Rozprávači sa mohli prezentovať v dvoch kategóriách: v ľubovoľnej, podľa vlastného výberu a v prerozprávani prečítaného príbehu z rovnomennej knihy Pavla Slezáka **Konc jak živé**. V tomto ročníku túto možnosť nevyužil ani jeden súťažiaci.

Všetci súťažiaci tak zvolili buď vlastný príbeh, zážitok, skúsenosť, alebo prerozpravali príbeh iného autora. Napríklad víťaz prehliadky ľudových rozprávačov 11-ročný **Timotej Uhrinec z Gajár**, ktorý veľmi spontánne, presvedčivo a umelecky pôsobivo podal vtipný príbeh o domácej zabíjačke. Podobne aj **Jakub Badrna zo Zohora**, ktorý skončil na druhom mieste. Výnimku urobil aj Anton Jedlička z Pezinka, ktorý súťažnú prehliadku obohatil vtipnými veršovačkami „Z huby strýca Marcina“. Tretie miesto porota udelila **Helene Slamkovej z Pezinka** za jej vtipné rozprávanie mladej nevesty a gazdinky pod názvom „Láska ide cez žalúdek“.

Celkovo možno zhrnúť, že pre ďalší rozvoj miestnej kultúry je pozitívne, že na rozdiel od minulého pandemického roka sa podarilo MOS Modra podujatie zorganizovať. Jednotliví aktéri dokázali, že ich rozprávanie musí mať nielen dobre vygradovaný príbeh s prekvapivou pointou, ale aj „ľudový“ prednes, ktorým musia publikum zaujať a vzbudiť v ňom príjemné emócie, smiech a potlesk.

Mgr. Emil Babín, porotca

Podujatie **Konc jak živé** hodnotíme pozitívne, cítili sme sa veľmi príjemne, všetko bolo dobre zorganizované do detailov. Obdivujeme odvahu súťažiacich v pokročilom veku, ktorí sa prihlásili či už v speváckej kategórii, alebo v kategórii rozprávačov. Prekvapilo nás, že niektoré piesne v našej kategórii boli veľmi pekne interpretované, plne si stojíme za rozhodnutím poroty a s poradím, ktoré sme zvolili

pri hodnotení. Jediné, čo by sme odporučili súťažiacim do budúcnosti, je vyberať si len ľudové piesne a nie umelé.

Poradie:

- 1.miesto Bohuslav Blecha, Leváranky
 - 2.miesto Gitka Vernerová, Leváranky
 - 2.miesto Miroslav Ježek, Lanšper Závod
 - 3.miesto Ladislav Pavelka, Kúty
- Špeciálna cena: Za vlastnú tvorbu Rudolf Gašparovič, Pernek
Za osobitý prínos Jožko Benkovič, Láb

DUO:

- 1.miesto: Gitka Vernerová a Bohuslav Blecha, Leváranky
- Diplom za hudobný sprievod získali Samuel Rigáň a L'H Kamarádzi.

Porota pre spevácku kategóriu udelila aj cenu rozprávačovi pánovi Antonovi Jedličkovi z Pezinka za jeho vystúpenie.

Ďakujeme veľmi pekne za túto milú skúsenosť.
Porota kategórie spev: Alžbeta Štepanovská, Daniela Sihelská, Alexander Krajčír.

Text: Darina Mladenovová, foto: Roman Zatlukal

112 otvorených pivníc bolo malým zázrakom

Otvorené pivnice na sv. Urbana prilákali do Malokarpatského regiónu po minuloročnej prestávke skoro tisícku hostí z celého Slovenska. Dva pohodové letné dni, ktoré ponúkli plným priehŕstím vína ročníka 2020 a pochúťky k nim, ale hlavne tí, čo prišli, ocenili priateľskú náladu vinárov. Toto vinárske podujatie bolo prvé po zmiernení pandemických opatrení.

Cesta začínala pod hradom Devín, pokračovala Bratislavou, Vajnormi, Račou a centrom Sv. Jura, do Limbachu, Pezinka, Šenkvič... až po Doľany a na druhej strane po Ružindol. V 16 mestách a obciach svoje pivnice naraz otvorilo 112 vinárstiev, malých, stredných, veľkých, ale hlavne srdečných, 15 z nich bolo otvorených po prvýkrát.

Valné zhromaždenie Združenia Malokarpatská vinna cesta

15. júna sa stovka členov Združenia MVC stretla na Valnom zhromaždení v Spoločenskom dome Aréna vo Viničnom. Prerokovala sa podrobná správa o činnosti a správa o hospodárení za rok 2021. Schválila sa účtovná závierka. Predstavil sa plán činnosti na rok 2021 a najbližšie podujatie Deň vo vinohradoch. Prítomní dostali informáciu aj o pripravovanom partnerskom Festivale vín – v tomto roku to bude o Veltlínskom zelenom a usku-toční sa u rakúskeho partnera v Jedenspeigene.

Vinári sa rozhodli svoje vína ponúkať skôr vonku, ale s možnosťou prehliadky pivnice, predsa len...chránili seba aj hostí. Pribudli tak posedenia pre družné rozhovory pri víne, vinári aj hostia našli benefity aj v tejto vzdušnej prezentácii svojich vín. Malokarpatská vinna cesta tak odštartovala koncom mája ďalšie lokálne otváranie pivníc vo Vínosadoch, Limbachu, Šenkvičiach, Modre a Jablonci.

Toto je jedna z príležitostí ako podporiť vinárov spod Malých Karpát, vychutnávať si ich vína v domácich archívoch a už aj na podujatiach, ktoré sa postupne pre Vás otvárajú... prijmite pozvanie, všetky nájdete na našej stránke www.mvc.sk.

MVC na cestách

Dovolenkové degustácie na Liptove a v Slovenskom raji

Letné mesiace sú určené na dovolenky a cestovanie – preto 9 malokarpatských vinárov opustilo svoje vinárstva a ponúklo svoje vína aj v iných kútoch Slovenska. Tradícia putovania začala v roku 2013, kedy sme vína a vinárov po prvýkrát chceli predstaviť v oblastiach, kde pitie vína nemá až takú tradíciu. Podarilo sa, naši vinári sú v tomto období očakávanými hosťami Liptova a Spiša, nie sú to počas tohto obdobia jediné zastávky, prijali ich na svojom nádvorí Stredoslovenské osvetové stredisko v Banskej Bystrici a nádvorie Oravského a Spišského hradu.

Prvá zastávka v tomto roku bola v piatok 9. 7. v Závažnej Porube v záhrade rodičovského domu Milana Rúfusa, v ktorom básnik vyrastal a „naladil“ ho na celý život. Milými a už tradičnými hosťami boli členovia Ľudového súboru Poludnica a Country skupina Arion.

Druhá zastávka bola v sobotu 10. 7. na Kláštorisku, ktoré je označované aj ako srdce Slovenského Raja. Nachádza sa tu ruína kartuziánskeho kláštora z 13. storočia. Je to planina uprostred vodopádov, skál a rebříkov.

Kláštor vybudovali mlčanliví kartuziánski mníši. Na Kláštorisko sa dostanete za hodinku aj za pol dňa, záleží len na tom odkiaľ vyrazíte - v tento deň tu však okrem zrúcanín kláštora čakala na bielo prestretých stoloch široká ponuka príjemne vychladených vín malokarpatských vinárov - osobne ho ponúkli: **Kollár vineyards & winery, Vinkovič -**

vinohradníctvo a vinárstvo, Sommini winery, Pegas - Peter Gáži a syn, Vinárstvo Dobrý pocit, Vín Hugo, Vinárstvo Stevino, Vinárstvo Rychel a Vín Kukulberg 1891.

Túto výnimočnú degustáciu sprevádzala **Country skupina ARION**.

Stretnutia pri pohári vychladeného vína na dvoch výnimočných miestach Slovenska boli obohatením pre vinárov a aj všetkých tých, ktorí ich vína prišli ochutnať.

GAIUS PLINIUS SECUNDUS

O VÍNE

Nová publikácia Malokarpatského múzea v Pezinku

Malokarpatské múzeum v Pezinku predstavuje novú publikáciu Gaius Plinius Secundus: O víne

Ide o prvý slovenský preklad Plinia Staršieho, najučennejšieho Rimana 1. storočia po Kr., ktorý prináša cenné poznatky z histórie rímskeho vinohradníctva a vinárstva. Čitateľ sa môže dozvedieť o charaktere a pestovaní viniča v rímskych, ale aj mimorímskych podmienkach, o domácich a zahraničných odrodách viniča, druhoch vína. Zoznámia sa tiež s fyziologickými účinkami vína či názormi významných osobností rímskeho poľnohospodárstva na vinohradníctvo a vinárstvo. Plinius mu predstaví pravidlá používania vína v náboženskom kulte a v súkromnom živote Rimanov, opíše slávne vinice a príbehy úspešných vinárov, poskytne informácie o skladovaní vína, jeho príprave, zaujímavých receptoch na chutné vína a v neposlednom rade aj o liečivých a škodlivých účinkoch jednotlivých vín. Predkladanou publikáciou začína Malokarpatské múzeum v Pezinku novú vedeckú edíciu k dejinám vinohradníctva a vinárstva *Cultura vinearum in fontibus*.

Preložil, štúdiu a poznámky napísal Tomáš Klokner.

Knihu si môžete zakúpiť v múzejnom obchodíku počas otváracích hodín múzea alebo na e-shope <https://shop.muzeumpezinok.sk> za cenu 10 €.

Dvojstranu pripravila Jarmila Dudová, foto: archív MOS a MMvP

Cyrilo-metodské dni

CYRILO-METODSKÁ PREHLIADKA SPEVÁCKYCH ZBOROV A KRAJSKÁ SÚŤAŽ VIVA ILCANTO 2021

Tradičná, už 25. Cyrilo-metodská prehliadka speváckych zborov Bratislavského kraja sa uskutočnila 5. júla v Mestskom kultúrnom stredisku v Senci v galérii Labyrint. V tomto jubilejnom roku bola zároveň aj krajským kolom celoštátnej súťaže speváckych zborov Viva ilcanto.

Napriek problémom s nácvikmi zborov v pandemickom období sa prehliadky zúčastnili dva spevácke zbory súťažne – Cantus z Bratislavy a Animatus z Pezinka a dva spevácke zbory, Bystričan zo Záhorskej Bystrice a Hoštetňan z Vysokej pri Morave nesúťažne. Hostami prehliadky boli spevácke zbory Voxaurumque z Trnavy a Zavarský komorný zbor s dirigentkou Hanou von Schlosser, program svojím vystúpením obohatila aj jedna z porotkýň Mgr.art. Klaudia Vašinová sólovým spevom s hudobným sprievodom klavíra.

Vedením poroty sa ujala pani docentka Elena Šarayová a vystúpenia zborov hodnotil aj docent Ondrej Šaray. Na spoločnom seminári zhodnotili jednotlivé vystúpenia zúčastnených kolektívov a najlepšiemu zboru - **CANTUS Bratislava** udelila porota zlaté pásmo s postupom na celoštátnu súťaž Viva ilcanto 2021.

Všetky zbory získali pamätný list a cenu ako spomienku na tento koncertný deň.

Porotcov i organizátorov mrzelo, že sa prehliadky nezúčastnili aj iné zbory, o ktorých dani v kraji vieme. Veríme, že v budúcnosti sa do prehliadky a súťaže prihlásia aj ďalšie zbory.

Celé podujatie sa uskutočnilo v spolupráci s MsKS Senec, mestom Senec a miestnou organizáciou Matice Slovenskej v Senci, ktorým srdečne ďakujeme. Podujatie z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia.

Text: Darina Mladenovová, foto: Roman Zatlukal

VÝTVARNÉ SPEKTRUM

Krajská súťaž a výstava
neprofesionálnej výtvarnej tvorby

2021

V tomto roku prebehol 58. ročník krajskej súťaže neprofesionálnej výtvarnej tvorby Výtvorné Spektrum pre Bratislavský kraj. Bol to už náš druhý „pandemický ročník“, a hoci bol ovplyvnený touto situáciou po organizačnej stránke, neutrpel na účasti ani tvorivosti autorov.

Do súťaže sa prihlásilo 92 autorov so svojimi 305 dielami. Odborná porota v zložení: predsedkyňa poroty Mgr. art. Klaudia Kosziba, ArtD., Akad. mal. Marián Komáček a Mgr. art. Ľubomír Matí, vybrala na výstavu 135 diel, ocenila 9 autorov a čestné uznanie udelila ďalším 20 autorom.

Podľa propozícií sa súťaže môžu zúčastniť neprofesionálni výtvarníci od 15 rokov a svoje diela môžu prihlásiť do všetkých voľných výtvarných disciplín: maľba, kresba, grafika, priestorová tvorba, insitná tvorba, digitálna tvorba a experiment. Kategória digitálna tvorba bola v tomto roku zaradená do súťaže po prvý krát.

Od 9. do 31. júla hostili výstavu priestory Pistoriho paláca v Bratislave. Slávnostné otvorenie výstavy 8. júla osviežil svojou hrou na gitare talentovaný 11. ročný Emko Gabriel Dvořák zo ZŠ Vrbenského 1, v Bratislave.

Súčasťou tohto dňa bol aj seminár, počas ktorého vystavujúci autori konzultovali svoje práce a členmi poroty.

Vernisáž prebehla v príjemnej a komornej atmosfére. Podľa slov predsedkyne poroty mal „aktuálny ročník prehliadky neprofesionálnej tvorby vyrovnanú úroveň vo všetkých kategóriách. Potešiteľný je aj celkovo narastajúci záujem o túto formu konfrontácie a prezentácie tvorby a oproti minulému roku výraznejšie obsadenie v kategórii do 25 rokov. Výstava v priestoroch Pistoriho paláca ponúkla reprezentatívny a prehľadný spôsob inštalácie jednotlivých diel (napriek ich vysokému počtu) a poskytla adekvátne zázemie aj pre uskutočnenie odborného seminára v rámci otvorenia výstavy.“

Súťaž prebieha pod odbornou garanciou Národného Osvetového Centra a organizátorom súťaže a výstavy je Malokarpatské osvetové stredisko v Modre.

Práce ocenených autorov postupujú po ukončení výstavy do celoštátneho kola, ktoré sa uskutoční 8. - 31. októbra 2021 v Tekovskom múzeu a v Synagóge v Leviciach. Výsledky súťaže krajského kola nájdete na www.moska.sk. Ceny pre víťazov vyhotovil výtvarník František Hubek.

Všetkým účastníkom blahoželáme a želáme veľa tvorivej inšpirácie do ďalšieho roka.

Text a foto: Martina Dočolomanská

ZÁVODSKÉ BEZCHLEBA HODY

Záhorácky folklórny festival očaril nielen Záhorákov

Prvú prázdninovú sobotu sa v obci Závod konal X. ročník kultúrneho podujatia – „ZÁVODSKÉ BEZCHLEBA HODY - Záhorácky folklórny festival“. Podujatie, ktoré zastrešuje spolu s obcou aj Malokarpatské osvetové stredisko v Modre, sa tak ako aj po minulé roky nieslo v znamení ľudovej hudby, spevu a tanca.

Od skorého rána až do neskorého večera sa na pódiu v centre obce predstavili poväčšine regionálne folklórne kolektívy reprezentujúce tradičný folklór Záhoria. Nechýbali však ani cezpoľní a tak sme tu mohli privítať napríklad DFS Vienok a FS Ekonóm z Bratislavy.

Pocťa pre Dr. Janka Blaha

Hlavný program festivalu bol venovaný skalickému rodákovi, prvému slovenskému opernému spevákovi a zberateľovi ľudových piesní Dr. Jankovi Blahovi. Práve tento významný umelec sa vo veľkej miere zaslúžil o uchovanie a tak trochu aj vzkriesenie množstva ľudových piesní, ktoré sa kedysi spievali na Záhorí. Z jeho spevníkov čerpajú pri tvorbe svojho repertoáru vo veľkej miere aj naše dievčatá – Spjevule ze Skalice a tak bolo pre nás potešením, že dostali pozvanie zaspievať práve na tomto podujatí. Na pódiu sa počas poobedia vystriedali s ďalšími mladými folkloristami ako LH Juránečka, LH Malá Juránečka, LH Kamarádzi a LH Vienok. Každý sa svojho vystúpenia zhostil ako najlepšie vedel a v podaní mladých ľudí tak oživali melódie nielen známe, no často krát i zabudnuté.

Zaujímavé bolo vypočúť si rovnaké piesne interpretované v rôznych verziách, čo tiež poukazuje na pôvab a rozmanitosť nášho folklóru. Azda najkrajší bol však záver hlavného programového bloku, keď si všetci účinkujúci spoločne zahrali a zaspievali veselú záhorácku pieseň „V Uníne scú vínko píci“. Na tvárach divákov bolo vidno spokojnosť a úsmevmi, či poriadnym aplauzom sa veru nešetřilo.

V Závodě nechýbali ani vzácní hostia

Do Závodu zavítali aj osobnosti, ktoré sa zaslúžili o rozvoj folklóru a folklorizmu Záhoria. Prvá z nich, charizmatická pani Helena Jurasovová, dcéra Dr. Janka Blaha a zakladateľka DFS Vienok z Bratislavy si len prednádávnom prevzala štátne ocenenie z rúk pani prezidentky. Návštevníkom i účinkujúcim sa prihovorila „sobrovským“ entuziazmom a energie mala na rozdávanie. Až toľko, že z pódia zaznela v jej podaní krásna ľudová pieseň „Rozmarín zelený“.

Druhým vzácnym hosťom bola rovnako dáma, závodská rodáčka, spisovateľka a zberateľka ľudových piesní pani Terézia Kvapilová. Mali ste vidieť ako jej hral úsmev na tvári a oči žiarili, keď z pódia v podaní mladých folkloristov zneli jej „Pjesničky ze Závodu“ vydané v zbierke piesní „Prez Závod“ je chodníček, za Závod kríž“. Rovnako z jej prihovoru bola cítiť spokojnosť a radosť z vedomia, že to, čomu zasvätila časť svojho života má zmysel.

Aj takto sa udržiavajú kultúrne tradície regiónu

Tohtoročné Závodské bezchleba hody neboli len prehliadkou záhoráckeho folklóru. Boli aj skvelou ukážkou toho, ako sa zachovávajú naše ľudové tradície, ako tí starší odovzdávajú svoje bohaté skúsenosti mládeži a deťom. Vďaka, že máme medzi sebou stále dosť vzácných ľudí, či už sú to pedagógovia alebo umeleckí vedúci, ktorí si toto poslanie vzali za svoje. A vďaka všetkým tým úžasným mladým ľuďom, ktorí v ten deň vyšli na pódium a ukázali, že sú schopní toto poslanstvo prijať a naše kultúrne dedičstvo nielen uchovávať, ale aj ďalej rozvíjať.

FOR Bratislava.

Festivalový orchester Bratislava / FOR Bratislava/ má za sebou už prvú desaťročnicu a naozaj veľmi úspešnú. O orchestri nám porozprával ten najhlavnejší – riaditeľ orchestra Mgr. Vladimír Dianiška, riaditeľ Základnej umeleckej školy v Devínskej Novej Vsi a tiež predseda Združenia dychových hudieb Slovenska.

Vladko, čo bolo podnetom vzniku mládežníckeho / detského?/ orchestra? Obsadenie nástrojov v ňom je dané predpisom?

Orchester začal verejne pôsobiť v roku 2009. Zložiť takýto orchester bol môj dlhoročný sen, plnenie ktorého si vyžadovalo trpezlivosť, komunikáciu s rodičmi a žiakmi, vytváranie motivačných projektov na vzbudenie záujmu o hru na dychových nástrojoch. Významným motivačným prv-

kom bolo umiestnenie v striebornom pásme na súťaži detských a mládežníckych dychových orchestrov v Dolnej Súči v roku 2010 a rôzne ďalšie ocenenia. Postupne sme sa dopracovali k tomu, že vieme orchester zložiť aj v klasickom obsadení dychových orchestrov, ale vďaka flexibilita členov orchestra meníme zloženie aj podľa charakteru jednotlivých skladieb. Dnešná zostava, ktorá vyrástla z detského orchestra v ZUŠ Istrijská 22 a v ktorej sa vystriedalo dosť hudobníkov, aj z okolia Bratislavy, pokračuje vo svojej činnosti "v kategórii" dospelých. Má však už svojich nasledovníkov v orchestri FOR Bratislava junior a v najmladšom orchestri Istropolitanček, ktorý vznikol v roku 2020. Všetky tieto orchestre sú zastrešené OZ FOR BA-Art.

Čo ťa s FOR najviac v posledných rokoch potešilo? Je niečo, na čo nikdy nezabudneš v súvislosti s FOR?

Teší ma, že stále držíme spolu a že po pandemickej pauze sa opäť stretneme na skúškach, či koncertoch. Z koncertov asi ten jubilejný, k 10. výročiu orchestra, ktorý sme mali v 22. novembra 2019, zájazd v maďarskom Totkomlóši v auguste 2020, ale aj zájazd na Festival Allegro mosso v talianskom regióne Emilia Romagna v r. 2012, úspech na medzinárodnej súťaži Zlota Lira v poľskom meste Rybník v roku 2014. Víťazstvo v Lednických Rovniach 2015 a následne na medzinárodnej súťaži Dychovky v preši v roku

2015. Počas aktívnych 10 rokov sme nahrali 2 CD - FOR Bratislava a FOR Bratislava 2. Orchester počas svojej činnosti účinkoval aj pod taktovkou Davida Krajčího a Romana Maďara, po organizačnej stránke vypomáhali najmä Marta Kollárová a Deborah Jendruchová, z hľadiska techniky a nahrávania Filip Jendruš a David Krajčí.

Čo pripravujete, čo plánujete, čo by ste si želali?

Pravujeme dva festivaly. Festival detských a mládežníckych dychových orchestrov a big-bandov, ale aj komorných obsadení - už mal byť v minulom roku. Ďalej Festival - Gala dych v novembri 2021. Hraný dokument - Váš chlapec nemá uši! - venovaný 85. výročiu narodenia a 20. výročiu úmrtia Vincenta Šikulu - november - december 2021. Zvažujeme účasť na súťaži malých dychových hudieb Lednické Rovne, ktorá bude na jeseň 2021. Orchestre FOR Bratislava junior a Istropolitanček sa budú pripravovať na celoslovenskú súťaž v Púchove. Zložené sú zo žiakov zatiaľ troch bratislavských ZUŠ - ZUŠ Istrijská 22 - BA Devínska Nová Ves, ZUŠ Eugena Suchoňa - BA Dúbravka a ZUŠ Jozefa Kresánka - BA Karlova Ves. Vedejme ich spoločne s Romanom Maďarom a Liborom Zálesňákom. Veríme, že postupne sa ku nám pridajú aj „dychári“ z ďalších bratislavských ZUŠ. Ďakujem všetkým kolegom, spolupracovníkom, rodičom a najmä členom orchestra, že vytvorili takú skvelú partiu. Tiež vyslovujem vďaka Združeniu dychových hudieb Slovenska, najmä jeho skladateľom Adamovi Hudecovi, Jankovi Jamriškovi (dnes už žiaľ nebohému), Jozefovi Balážovi, Ikovovi Kopáčikovi a ďalším za pomoc pri získavaní notového materiálu.

Ako vidíš a kde FOR v budúcnosti...

Budúcnosť? Verím, že orchester bude pokračovať aj naďalej a že sa čoskoro budeme s našimi priaznivcami tešiť z dobrej hudby a stretávať na rôznych podujatiach.

Ďakujeme za rozhovor a pripomínáme, že najbližšie možné stretnutie s mladými hudobníkmi bude v Modre 16.10. 2021 na krajskej súťaži dychových hudieb OdDYCHpoDYCH.

Text: Darina Mladenovová, foto: archív FOR Bratislava

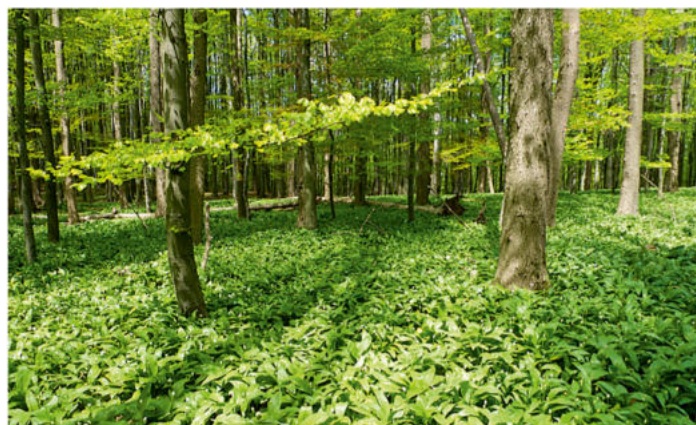
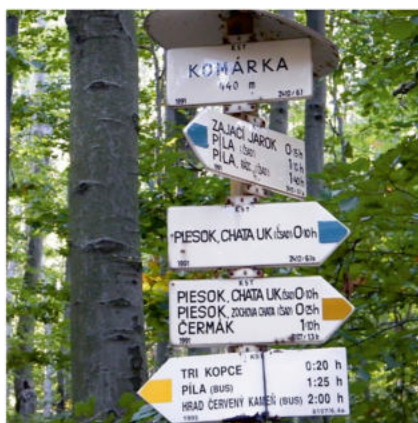
POTULKY PO MALÝCH KARPATOCH

Narodila som sa v Častej a prežila som v nej aj ranné detstvo. Bolo pre mňa samozrejmosťou, že začiatkom mája si ideme odšlapať „Častovkú 50“. Teda tú päťdesiatku doslova nie, naša trasa bola vždy dvadsaťpäťka, aj keď by sa o tom dalo polemizovať, pretože dvadsaťpäťka nemá 25 kilometrov ako by ste podľa názvu predpokladali, ale „sladkých“ 30 km.

Čas pokročil, do Častej už chodievam len zapáliť sviečky na cintorín, ale túžba prejsť si znova tú dvadsaťpäťku ostala. Neviem, či mi to nebolo súdené, ale vždy v termíne konania tohto krásneho turistického podujatia sa niečo udialo v našej rodinke a nemohli sme sa zúčastniť. Tak sme sa rozhodli, že si tú dvadsaťpäťku s našimi deťmi prejdeme aj bez oficiálneho podujatia. A v jeden krásny slnečný deň sme išli na to.

Naša trasa vyzerala takto: Častá – Častianska dolina – Červený kameň – Horná Píla – Zajačí jarok – Komárka – Zochova chata – Čermákova lúka – Hubalová – Panské uhľiská – sedlo Skalka – Sklená huta – Nad Jarkami – Častianska dolina – Častá.

V častovských lesoch poznám každú cestičku, ale povedali sme si, že sa pokúsime dodržať pôvodnú trasu, takže vyrážame po zelenej cez „častovskú“ dolinu na Červený Kameň. Bežne si turisti túto nadchádzku skracujú po asfaltovej ceste cez dedinu. My sme si vychutnávali peknú prechádzku cez sviežo zelený lesík. Na Červenom Kameni sa žiaľ napájame na asfaltku, ktorá nás bude sprevádzať cez Hornú Pílu (meníme farbu značky zo zelenej na modrú) po Papierničku. Pri Papierničke vchádzame do lesa, kde nás po rázcestí Zajačí

Jarok čaká strmé stúpanie až po Komárku. Odtiaľto už máme prvé výhľady na okolité kopce. Trošku zadýchaní pokračujeme na Zochovu chatu, kde zase zmeníme farbu značky a po slniečovej žltej už kráčame na Čermáčku. Dávame si krátku prestávku, doplníme tekutiny a trochu odľahčíme ruksaky o proviant.

Z Čermákovej lúky sa uberáme po červenej hrebeňovej značke, ideme okolo Skalnatej, na ktorej zatrávnenom vrchole rastie fotogenický už takmer ikonický strom. Miňame rázcestie Hubalová, pochodujeme cez krásny vysočizný les, ktorý nám poskytuje milosrdný tieň a pokračujeme na Panské Uhľiská, za ktorými sa vyskytujú už aj rúbane. Tie nám zase dovoľia vidieť Vysokú v celej jej kráse. Cez Taricove skaly, kde sa pokocháme výhľadmi, pomaly klesáme až do sedla Skalka. Dávame

ďalšiu krátku pauzičku, vymieňame červenú značku za modrú a šup ho dole kopcom na Sklenenú hutu. Úzky chodníček vedie popri plote cez nádhernú, ohromujúcu horu, na jar tu môžete nájsť veľa a veľa medvedieho cesnaku.

Po príchode na Sklenenú hutu priam pociťujeme prejdené kilometre. Dojedáme posledné občerstvenie z ruksakov, nastupujeme na zelenú značku, ktorá nás bude sprevádzať až do Častej. Tento posledný úsek nám dáva zabráť. Nie

prevýšením, pretože v podstate stále klesáme. Len nohy už neposlúchajú ako na začiatku.

Spotení, unavení, ale šťastní vchádzame do Častej. Šťastní preto, že sme to zvládli a že sme mohli našich deťom ukázať zase kúsok nádhery z nášho klenotu – Malých Karpát.

Text: Janka Glasová
Foto: web

